

5 fundamentele oplossingen jeugdzorg: 3

Versterk de rechtspositie van jongeren en ouders

Geplaatst op 18 januari 2024

Dát er problemen zijn in de jeugdzorg is duidelijk. Maar zijn er ook duidelijke oplossingen? LOC Waardevolle zorg vindt van wél. In deze serie geeft LOC Waardevolle zorg 5 fundamentele oplossingen voor de jeugdzorg en roept politici, beleidsmakers en jeugdzorgorganisaties op: 'Luister naar jongeren, ouders en zorgmedewerkers en

werk samen met hen!' Deel 3: Versterk de rechtspositie van jongeren en ouders.

De rechtspositie van kinderen, jongeren en ouders schiet tekort in de jeugdbescherming. Het is van groot belang om deze zo snel mogelijk te versterken, vindt LOC Waardevolle zorg. 'Betrek gezinnen actief, erken en respecteer hun rechten.'

De Praktijk

Uit een onderzoek van LOC onder cliëntenraden blijkt dat het recht op inzage in het cliëntdossier een belangrijk gespreksonderwerp is. Cliëntenraden horen dat cliënten een machtsverschil ervaren. "Als een vader iets zegt of schrijft, wordt dit niet zomaar aangenomen. Als een hulpverlener iets zegt of schrijft wel. Cliënten zitten op een andere trede."

Wat is het probleem?

Ouders, jongeren en kinderen bevinden zich in een kwetsbare positie als ze terechtkomen in een juridische procedure tegenover de staat. Dit zorgt voor spanning en onzekerheid. Ouders, jongeren en kinderen hebben recht op ondersteuning van een onafhankelijk cliëntondersteuner en zij kunnen juridische bijstand krijgen van een advocaat. Ze zijn daar niet altijd van op de hoogte en worden daar niet vanzelfsprekend over geïnformeerd.

Een tweede probleem is dat de kwaliteit van de rapportages die jeugdprofessionals maken dikwijls onvoldoende is. Deze rapportages bevatten belangrijke informatie voor rechters. Maar gezinnen herkennen zich er vaak niet in. Ze geven aan dat de informatie veelal is gebaseerd op aannames en

vermoedens van jeugdprofessionals. En niet op feiten. Op basis van rapportages worden echter wél zeer ingrijpende beslissingen genomen. Denk maar aan de uithuisplaatsingen in de Toeslagenaffaire.

Hoe dan wel?

1. *Betrek gezinnen bij het proces*

LOC Waardevolle zorg pleit ervoor dat jeugdprofessionals tijdens het hele proces ouders, jongeren en kinderen blijven betrekken bij het proces. Luister naar hun verhaal, informeer ze over de voortgang van het proces en houd contact.

2. *Zorg voor een goede informatievoorziening en ondersteuning*

LOC vindt het essentieel dat gezinnen door jeugdprofessionals geïnformeerd worden over de mogelijkheden die zij hebben om een onafhankelijk cliëntondersteuner in te schakelen of een beroep te doen op juridische hulp: een (jeugd)advocaat. Goede informatie over procedures en de mogelijkheden voor gezinnen tot (juridische) ondersteuning draagt bij aan een sterkere rechtspositie voor gezinnen.

3. *Geef gezinnen mogelijkheden om rapporten te weerleggen*

Het is belangrijk dat jeugdprofessionals een duidelijk onderscheid maken tussen feiten, meningen en visies in hun rapportages. Verder moet de mening van ouders, jongeren en kinderen standaard worden meegenomen in procedures. Kinderen die jonger zijn dan 12 jaar hebben eveneens het recht om hun mening te geven en daar moet 'passend belang' aan worden gehecht, zo is vastgelegd in het Kinderrechtenverdrag (artikel 12).

LOC wil ook dat ouders, jongeren en kinderen meer mogelijkheden krijgen om feitenonderzoeken van jeugdprofessionals te weerleggen in de rechtbank.

"Zo'n plan is voor jeugdbeschermers een van de vele rapportages, maar voor ouders de wereld."

Vader Patrick

Zo kan het ook: een goed voorbeeld

'Een prettig en constructief gesprek'

Vader Patrick maakt deel uit van de cliëntenraad van Jeugdbescherming Gelderland. In een [post op LinkedIn](#) vertelt hij dat hij een groot aantal geanonimiseerde plannen van jeugdbeschermers heeft gelezen. 'We hebben hen geregeld de vraag voorgelegd: wat staat hier nou eigenlijk? Hoe komt dit op ouders over? Dan gaat het over de toon, of te veel vaktaal, of meningen van de ene ouder die in een plan als feiten worden vastgelegd. Zo'n plan is voor jeugdbeschermers een van de vele rapportages, maar voor ouders de wereld. Daar hebben we met elkaar een prettig en constructief gesprek over gevoerd. Binnen Jeugdbescherming Gelderland wordt nu gekeken hoe verbeteringen het best kunnen worden doorgevoerd.'

Gewenst resultaat

'Volwaardige partners'

Het is belangrijk dat jeugdzorg ouders en jongeren ziet als volwaardige partners', stelt LOC-adviseur Dennis. Een sterkere rechtspositie voor gezinnen leidt ertoe dat zij op gelijkwaardiger basis samenwerken met professionals. En dat zij beter voor zichzelf kunnen opkomen in juridische procedures. Het resultaat is dat zorg en ondersteuning beter aansluiten bij wat voor jeugdigen en hun ouders waardevol en belangrijk is.

Aan de slag!

Maak werk van de verbetering van de rechtspositie van kinderen, jongeren en ouders! Dat is de oproep van LOC Waardevolle zorg aan alle partijen die betrokken zijn bij de jeugdbescherming: de overheid, rechterlijke macht en jeugdzorgorganisaties.

Wil je weten hoe je dat doet? LOC helpt je graag op weg:

[Publicatie: Cliënten-raden over actuele thema's in de jeugdbescherming en jeugdrechtclassering in 2020 – LOC Cliëntenraden \(clientsraad.nl\)](#) Cliëntenraden over actuele thema's in de jeugdbescherming en jeugdrechtclassering (LOC publicatie)

[Feitenonderzoek bij uithuisplaatsingen – LOC Cliëntenraden \(clientsraad.nl\)](#) Feitenonderzoek bij uithuisplaatsing

[jeugdstem.nl](#) Jeugdstem, organisatie van vertrouwenspersonen voor kinderen, jongeren en (pleeg-)ouders die met jeugdzorg te maken hebben

[kinderrechten.nl/verdragstekst](#) Kinderrechtenverdrag

5 fundamentele oplossingen voor de jeugdzorg

Dit is deel 3 van de serie '5 fundamentele oplossingen voor de jeugdzorg'. Hieronder lees je meer over de andere oplossingen.

1. [Laat kinderen zijn wie ze zijn](#)

Veel kinderen en jongeren voelen continu de druk om 'de beste versie van zichzelf te worden'. LOC Waardevolle zorg wil dat zij veel meer ruimte krijgen: 'Geef kinderen de vrijheid om te zijn wie ze zijn.' Oók als ze professionele hulp nodig hebben.

2. [Maak werk van \(mede\)zeggenschap](#)

Organisaties in de jeugdzorg luisteren niet goed naar de stem van kinderen, jongeren en ouders. LOC Waardevolle zorg roept hen op om de noodzaak van (mede)zeggenschap te erkennen. 'Werk samen met de mensen om wie het echt gaat, zowel bij de uitvoering als bij het beleid.'

4. [Maak werken in de jeugdzorg aantrekkelijk](#)

Er is een grote uitstroom van medewerkers uit de jeugdzorg. Dit moet snel veranderen, vindt LOC Waardevolle zorg. 'Zorg dat medewerkers hun werk met meer plezier kunnen doen.'

5. [Laat leeftijdsgrenzen los](#)

Op de dag dat jongeren 18 worden, vervalt hun recht op jeugdhulp. Een slechte zaak, vindt LOC Waardevolle Zorg. 'Ondersteuning en zorg moeten toegankelijk zijn en blijven voor álle mensen die dit nodig hebben. Verbind daar geen leeftijdsgrenzen aan.'

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Belangenbehartiging](#), [Wet medezeggenschap \(Wmcz\)](#), [Adviesonderwerpen van de cliëntenraad](#), [Kwaliteit jeugdzorg](#), [Vrijheid en veiligheid](#), [Klachten en geschillen](#), [Rechten van mensen](#)

Trefwoorden: [belangenbehartiging](#), [jeugd](#), [jeugdbescherming](#), [kwaliteit](#), [politiek en beleid](#)